

Q-MEIERIENE AS AVD JÆREN GÅRDSMEIERI
Postboks 7360
5020 BERGEN

Kontakt saksbehandler
Mikal Vedå Bredal, 51 56 87 39

Vedtak om revidert tillatelse - Industri - Q Meieriene AS avd Jæren - Jæren Gårdsmeieri - Klepp - endring av tillatelse iht. IED

Vi viser til søknad om endret tillatelse fra Q-Meieriene AS avd. Jæren Gårdsmeieri datert 15.01.2025.

Vedtak

Statsforvalteren i Rogaland gir ny revidert tillatelse til Q-Meieriene AS avd. Jæren Gårdsmeieri. Tillatelsen med krav og vilkår ligger vedlagt. Tillatelsen gjelder for mottak og produksjon av inntil 120 000 tonn melkeprodukter per år. Det gis således avslag på søknad om å øke til 150 000 tonn per år.

Tillatelsen er revidert til å være i tråd med BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (BREF FDM), inkludert innskjerpet utslippskrav.

Tillatelsen er tatt opp til revisjon med hjemmel i forurensingsloven § 18 fjerde ledd. Tillatelsen er gitt etter forurensingsloven § 11, jf. § 16.

Det gis herved midlertidig unntak fra utslippskravene (BAT-AEL) i fire år, frem til 01.03.2030. I denne perioden gjelder midlertidige grenseverdier for påslipp til kommunalt nett, fastsatt på bakgrunn av virksomhetens egne vurderinger. Ved fastsettelsen er det også lagt vekt på rapporterte utslippsdata og vannmengder for å etablere langtidsgrenser.

1.1. Frister

Tabell 1: Tabellen gir en oversikt over frister i tillatelsen.

Krav	Punkt i tillatelsen	Frist
Utredning av utslipp til vann	13.1	01.03.2027
Utredning av utslipp av kjølevann	13.2	01.03.2027
Tilstandsrapport om mulig forurenset grunn	13.3	01.08.2026
Årlig rapportering	10.2	01.03 hvert år

1. Bakgrunn for saken

Statsforvalteren har tatt initiativ til å revidere Q-Meieriene AS avd. Jæren Gårdsmeieri (Q-Meieriet) sin tillatelse for å sikre at bedriftens utslipp er i tråd med hva som er mulig å oppnå ved bruk av beste tilgjengelige teknikker, BAT. Krav om utslippsnivåer som kan oppnås ved bruk av BAT, følger av EUs industriutslippsdirektiv (IED), som er tatt inn i norsk rett i forurensningsforskriften kapittel 36.

Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet reguleres med utgangspunkt i hva som regnes som BAT i den aktuelle bransjen, med eventuelle tilhørende forpliktende utslippsnivåer (BAT-AEL), innen fire år etter EU har offentliggjort slike krav, jf. forurensningsforskriften § 36-19. Kravene for næringsmiddelindustri ble vedtatt av EU i BAT-konklusjon 04.12.2019.

Q-Meieriet har sendt inn en søknad om revidert tillatelse datert 15.01.2025, som også omfatter en søknad om midlertidig unntak fra gjeldende utslippskrav til vann (BAT-AEL).

1.1 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer om tillatelse til forurensende virksomhet skal gis, og eventuelt på hvilke vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med fordeler og ulemper tiltaket for øvrig vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad den omsøkte virksomheten er akseptabel sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om blant annet kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriften § 9 eller § 10.

Forurensningsforskriften kapittel 36

EUs industriutslippsdirektiv (IED) er tatt inn i norsk rett i blant annet forurensningsforskriften kapittel 36 med vedlegg. Dette innebærer at Statsforvalteren skal sørge for at bedrifter med tillatelse til forurensende virksomhet bruker beste tilgjengelige teknikker (BAT) i den aktuelle bransjen og minst oppnår tilhørende utslippsnivåer (BAT-AEL).

Nasjonalt prioriterte stoffer

Statsforvalteren har et mål om å kontinuerlig redusere utslipp av nasjonalt prioriterte stoffer slik at utslipp av slike stoffer er stanset¹.

¹ [Liste over prioriterte miljøgifter \(prioritetslista\) - miljodirektoratet.no](https://www.miljodirektoratet.no/tema/prioriterte-miljogifter)

FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikheter og stoppe klimaendringene innen 2030. I juni 2021 la regjeringen frem en nasjonal handlingsplan for hvordan vi skal nå målene; [Meld. St. 40, Mål med mening](#). Statsforvalteren vurderer saken opp mot bærekraftsmålene.

2. Statsforvalterens vurdering

Q-Meieriet driver med produksjon av meierivarer. Med bakgrunn i virksomheten sin kapasitet vil Q-Meieriet være omfattet av punkt 6.4 c) i) i forurensningsforskriften § 36 vedlegg 1. Q-Meieriet er dermed omfattet av BAT-konklusjonene for næringsmiddelindustri (BREF FDM).

I tillegg omfattes Q-Meieriet av kapittel 36A i forurensningsforskriften, som trådte i kraft 1. januar 2025. Kapittel 36A inneholder generelle krav til forurensende virksomhet, herunder krav til utslippsreduksjon, overvåking, rapportering og dokumentasjon.

Oppdateringen i tråd med BAT innebærer ikke tillatelse til nye utslipp, men vi har regulert utslipp som allerede er til stede ved normal drift og som står oppført på listen over komponenter som skal reguleres i henhold til BREF FDM. Med tanke på samlet belastning på ytre miljø, må regulering av eksisterende utslipp anses som en innskjerping av virksomhetens bidrag av forurensning. Det er satt krav til overvåking og krav til mer dokumentasjon på utslipp. Disse dataene vil gi oss svar på om kravene er tilstrekkelige for å oppnå miljømålene i vannforskriften eller om de må skjerpes ytterligere.

Siden det er oppgitt BAT-AEL for stoffer som det ikke er satt utslippsgrenser for tidligere, har Statsforvalteren nå fastsatt nye utslippsgrenser til vann i tillatelsens punkt 3.

Ordlyden og strukturen i tillatelsen er også endret. Vilkårene kan være gitt med en annen formulering og i en annen rekkefølge enn tidligere tillatelse, uten at det innebærer noen nye forpliktelser for bedriften.

Unntak fra BAT-AEL

Etter § 36-15 fjerde ledd kan det i særlige tilfeller gis unntak fra § 36-15 første ledd. Statsforvalteren mottok søknad om unntak fra BAT-AEL fra Q-Meieriet den 16.01.2025. Videre følger Statsforvalterens vurdering av unntakssøknaden basert på bedriftens geografiske plassering, tekniske forhold ved anlegget, lokale miljøforhold og resipientvurdering.

Tekniske forhold og geografisk plassering

Q-Meieriet har dokumentert at det vil være svært krevende å etablere tilstrekkelig fordrøyningskapasitet og renseanlegg for å oppnå BAT-AEL. Det er ikke tilgjengelig regulert tomt på meieriets eiendom, og nabotomter er dyrket mark som vurderes som lite egnet for industriutbygging. Alternativer som kjøp av tomt med rivning av eksisterende bygg er vurdert, men medfører betydelige kostnader (estimert til 25–30 MNOK).

Skisseprosjektet fra Skala (nå Goodtech) viser at fullrensing ved meieriet vil kreve investeringer på 37–49 MNOK, ekskl. driftskostnader. Dette inkluderer utjevningssjø, biologisk rensing og teknisk infrastruktur. Meieriet har allerede investert i nye produksjonslinjer og er i gang med optimalisering for å redusere utslipp.

Statsforvalteren vurderer at tekniske forhold ved anlegget og geografisk plassering gjør at unntaksbestemmelsen kommer til anvendelse.

Lokale miljøforhold og resipientvurdering

Q-Meieriet har indirekte utslipp via kommunalt avløpsnett til Vik renseanlegg, som har sekundærrensing og tilfredsstillende rensekapasitet. Resipienten, Jærens rev syd, har god økologisk tilstand og er ikke vurdert som spesielt sårbar. Det er ikke dokumentert negativ påvirkning fra dagens utslipp, og Vik renseanlegg har overholdt rensekravene til tross for høy belastning.

Statsforvalteren vurderer at resipientens tilstand og renseanleggets kapasitet tilsier at miljøkonsekvensene ved omsøkte utslippsgrenser er akseptable. Det er derfor grunnlag for å vurdere unntak basert på lokale miljøforhold.

Kostnadsvurdering og miljøgevinst

Kostnadene ved å oppnå BAT-AEL er vurdert som uforholdsmessig store sammenlignet med miljøgevinsten. Q-Meieriet har ikke direkte utslipp til lokal resipient, og avløpsvannet renses ved Vik renseanlegg før utslipp til Nordsjøen. Miljøgevinsten ved lokal rensing i tillegg til nedstrøms rensing ved kommunalt renseanlegg vurderes som begrenset.

Konklusjon

Statsforvalteren vurderer at søknaden gir en tilstrekkelig redegjørelse for nødvendige investeringer, tekniske utfordringer og miljøforhold. På bakgrunn av opplysningene gitt i søknaden, konkluderer vi med at kriteriene for å gi unntak fra BAT-AEL er oppfylt.

I samsvar med IED, gir vi unntak fra BAT-AEL med en varighet på fire år. Det skal gjøres en ny vurdering etter fire år, og tillatelsen kan revideres ved endringer i resipientens tilstand eller ved nye krav i kommende avløpsdirektiv.

2.1 Begrunnelser for utvalgte vilkår og krav

2.1.1 Bedriftsdata

Kategori for virksomheten er oppdatert. Q-Meieriet er omfattet av 6.4 c) i forurensingsforskriften § 36 vedlegg 1.

2.1.2 Rammevilkår (tillatelsens punkt 1)

Statsforvalteren legger til grunn at virksomheten har gjeldende tillatelse til mottak av inntil 115 000 000 liter melk per år samt produksjon inntil 114 000 tonn per år, og at den i praksis har mottatt i underkant av 120 000 tonn melk årlig de siste årene. Søknaden om å øke produksjonsrammen til 150 000 tonn per år avslås delvis. I møtet 6. januar 2025 argumenterte virksomheten for at dagens mottaksnivå kan opprettholdes. På denne bakgrunn fastsettes en øvre ramme på 120 000 tonn per år.

Avslaget begrunnes med at virksomheten ikke oppfyller gjeldende krav til utslippskonsentrasjoner til vann. Det er over tid registrert forhøyede utslipp uten at virksomheten har dokumentert tilstrekkelige tiltak for å redusere disse til nivåer som samsvarer med tillatelsen. På denne bakgrunn anses det ikke forsvarlig å gi permanent tillatelse til produksjonsøkning.

Det nedstrøms renseanlegget har rapportert om overbelastning, og Statsforvalteren vurderer det som sannsynlig at økte utslipp fra virksomheten er en medvirkende årsak. En ytterligere produksjonsøkning vil kunne forverre denne situasjonen og medføre økt risiko for miljøskade. Før en eventuell ny vurdering av produksjonsøkning kan foretas, må virksomheten dokumentere stabil drift innenfor gjeldende utslippskrav.

2.1.3 Utslipp til vann (tillatelsens punkt 3)

Utslippsbegrensninger

Ved revisjon av tillatelsen har vi tatt utgangspunkt i at virksomheten har påslipp til kommunalt ledningsnett, det vil si indirekte utslipp til resipient. Før utslipp til ytre miljø renses avløpsvannet ved Vik Renseanlegg (IVAR IKS). Q-Meieriet har søkt om økt utslippsmengde, og har allerede fått innvilget en påslippsavtale fra kommunen om å slippe på utslippsmengden det søkes om.

Det følger av BAT-konklusjonene (BREF FDM) bindende grenseverdier (BAT-AEL), som er oppgitt som et intervall i tabell 1 under BAT 12. Det følger også av BAT 12 hvilke parametere som bør overvåkes og med anbefalt frekvens.

Tabell 2: Q-Meieriets nåværende overvåking av utslipp sammenlignet med BAT:

Parameter	Nåværende overvåking og krav	BAT Overvåkingsfrekvens ¹	BAT-konklusjon	I samsvar med BAT ?
Vannmengde	Måles kontinuerlig, har krav	Kontinuerlig	BAT 2 III. a) og BAT 3	Ja
pH	Måles kontinuerlig, har krav			Ja
Temperatur	Måles kontinuerlig, har krav			Ja
Fett	Måles 2 ganger hver måned. Har grenseverdi	Ikke krav under BAT		
KOF/COD ^{2,3} Kjemisk oksygenforbruk	Daglig, har ikke grenseverdi	Daglig ⁴	BAT 4	Ja. Vurdere bruk av KOF eller TOC
TOC ^{2,3} Totalt organisk karbon	Nei			Nei
TN ² total nitrogen	Nei			Nei
TP ² total fosfor	Nei			Nei
TSS ² Totalt suspendert stoff	Nei			Nei
BOF/BOD ² Biokjemisk oksygenforbruk	Beregnes fra KOF. Har grenseverdi	Månedlig		Nei
Klorid (Cl ⁻)	Nei			Nei

1. Hvis identifisert som relevant i spillvannstrømmen basert på BAT 2
2. Får anvendelse ved direkte utslipp til en vannresipient
3. COD og TOC er alternativer. Overvåking av TOC foretrekkes ettersom dette ikke er avhengig av at det brukes giftige forbindelser i analysen.
4. Det kan brukes en lavere overvåkingsfrekvens ved stabile verdier, men det skal måles minst en gang i måneden.

For at tillatelsen skal være i samsvar med kravene i IED, skal alle relevante BAT-AEL-parametere inngå i tillatelsen.

Det er i hovedsak utslippet til det ytre miljø som er av betydning, og dette skal være i samsvar med BAT-AEL (nedre referanseverdi). Det innebærer at Q-Meieriet kan ha høyere konsentrasjoner i sitt påslipp til det kommunale ledningsnett, forutsatt at utslippet under normale driftsforhold oppfyller kravene i BAT-AEL.

For å beregne den totale utslippskonsentrasjonen til ytre miljø, benyttes følgende formel:

$$C_{Utslipp} = C_{P\ddot{a}slipp} \times \left(1 - \frac{R}{100}\right)$$

Forklaring av variabler:

- $C_{Utslipp}$: Korrigert utslippskonsentrasjon til ytre miljø (mg/l). Denne konsentrasjonen skal være lik eller lavere enn BAT-AEL
- $C_{P\ddot{a}slipp}$: Målt konsentrasjon i påslippet fra Q-Meieriet (mg/l)
- R: Rensegrad ved Vik renseanlegg (%)

Det legges til grunn at mengden overløp og utlekking fra det nedstrøms ledningsnett er ubetydelig sammenlignet med de totale utslippsmengdene, og/eller at slike hendelser forekommer så sjelden at de kan anses som unormale driftsforhold.

Med utgangspunkt i rensegradene ved Vik renseanlegg for 2024 er det beregnet hvilke konsentrasjoner Q-Meieriet teoretisk kunne hatt i sitt påslipp, under forutsetning av at vann ikke går i overløp og at renseeffekten ved Vik opprettholdes:

Parameter	Rensegrad Vik 2024	BAT-AEL nedre grense (FDM)	Teoretisk tillatt påslippskonsentrasjon 2024 (FDM)
KOF	88 %	25 mg/l	208,33 mg/l
Tot-P	74 %	0,2 mg/l	0,77 mg/l
Tot-N	20 %	2 mg/l	2,50 mg/l
TSS	89 %	4 mg/l	36,36 mg/l

De beregnede verdiene angir hvilke påslippskonsentrasjoner som i prinsippet kan aksepteres inn på ledningsnett, dersom Vik renseanlegg opprettholder tilsvarende rensegrad. Det presiseres likevel at dette ikke fritar Q-Meieriet fra plikten til å redusere utslippene ved kilden så langt det er mulig, i tråd med beste tilgjengelige teknikker (BAT).

Kravet om måling av pH og temperatur videreføres, til tross for at disse parameterne ikke omfattes av BAT-AEL, ettersom de anses som sentrale for karakterisering av utslippet. I tillegg er målingene operativt enkle å gjennomføre og gir verdifull informasjon om prosessforhold.

Kravet om måling av fett fjernes, da parameteren verken omfattes av IED eller etterspørres av relevante aktører. Fettmålinger ble tidligere regulert gjennom kommunal påslippsavtale, men denne reguleringen er nå bortfalt. Kommunen har imidlertid opplyst at de vil vurdere å inkludere fett i avtalen igjen dersom det blir behov for det.

Måling av BOF videreføres for å sikre datakonsistens og sammenlignbarhet med analyser utført ved Vik renseanlegg.

Det er avvik mellom Q-Meieriets rapporterte utslippsmengder og det IVAR IKS registrerer som mottatt ved Vik renseanlegg. Det foreligger samtidig usikkerhet om hvorvidt andre kilder kan forklare den økte belastningen. For å bidra til en mer presis vurdering av utslippets omfang og opprinnelse, skal prøvetaking og analyse av BAT-AEL-parametere – så langt det er praktisk mulig – samordnes med IVAR IKS sin prøvetakingsplan for innløpsvann ved Vik renseanlegg. Prøvene skal analyseres ved et akkreditert laboratorium eller tilsvarende.

Renseanlegg for prosessavløpsvann

Vi har endret ordlyden for krav om renseanlegg. I eksisterende tillatelse er det stilt spesifikt krav til bruk av siltrommel og fettavskiller. Ordlyden endres til at bedriften skal benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelige teknikker for rensning av prosessavløpsvann, i samsvar med BAT 12.

Utjevningsbasseng

Bedriften har i sin vurdering av BAT-konklusjoner datert 16.01.2025 opplyst at de har tilstrekkelig bufferlagringskapasitet på anlegget. Dette blir likevel formulert som et eget krav i tillatelsen, i samsvar med BAT 11.

Vannforbruk

Bedriften har i sin vurdering av BAT-konklusjoner datert 16.01.2025 opplyst at deres teknikker for å redusere vannforbruket er delvis implementert i forhold til BAT-konklusjonene. Dette blir dermed formulert som et eget krav i tillatelsen, i samsvar med BAT 7.

2.1.4 Utredning av utslipp til vann (tillatelsens punkt 13.1 og 13.2)

Bedriften skal kartlegge/utrede innhold av komponenter som kommer frem av BAT-konklusjonene for utslipp til vann.

KOF/TOC

Bedriften må vurdere bruk av KOF eller TOC som parameter. BAT anbefaler bruk av TOC da analysemetodene bruker mindre miljøgiftige kjemikalier. Bedriften må også beregne eventuelt hvilken utslippsverdi av TOC som vil være aktuelt i forhold til dens relasjon til KOF, og BAT-AEL.

Utredningen skal sendes til Statsforvalteren innen 01.03.2027.

Klorid

Klorid (Cl⁻) legges til som utslippskomponent, men vi fastsetter ikke grenseverdi for klorid. Virksomheten må kartlegge innhold av klorid i prosessavløpsvannet for å vurdere om dette er en relevant parameter, og bør inngå i bedriftens måleprogram. Statsforvalteren vil på bakgrunn av kartleggingen vurdere om det er nødvendig å stille mer konkrete krav.

Utredningen skal sendes til Statsforvalteren innen 01.03.2027.

Kostnadsanalyse BAT-AEL

I tillegg til de spesifikke kravene til kartlegging av KOF/TOC og klorid, skal bedriften gjennomføre en samlet utredning av utslipp til vann. Bedriften skal identifisere den renseløsningen som gir best balanse mellom kostnad, gjennomførbarhet og miljøeffekt, og foreslå realistiske grenseverdier innenfor intervallet for BAT-AEL. Utredningen skal være så grundig at den gir Statsforvalteren et godt beslutningsgrunnlag for fastsettelse av fremtidige utslippskrav.

Utredningen skal sendes til Statsforvalteren innen 01.03.2027.

Kjølevann

Kjølevannet fra virksomheten ledes i dag til det kommunale avløpsnettets sammen med prosessavløpsvannet. Kjølevann er imidlertid en relativt ren fraksjon som normalt ikke er forurenset av meieriproduksjonen, og det omfattes derfor ikke av kravene i BAT-AEL. Når kjølevann av denne typen blandes med prosessavløpsvann, fører det til unødvendig fortykning før rensing. Dette kan redusere effektiviteten i rensesprosessen og medføre unødvendig belastning på det kommunale avløpssystemet.

I mange tilfeller kan kjølevann slippes direkte til ytre miljø, forutsatt at det ikke medfører negativ påvirkning som forurensning, forhøyet temperatur eller andre miljømessige konsekvenser. For virksomheten er det imidlertid uklart om slike utslipp er mulig, og om det finnes en egnet resipient med tilstrekkelig kapasitet og tåleevne.

Virksomheten må derfor gjennomføre en utredning for å vurdere om kjølevannet kan håndteres på en mer bærekraftig måte, herunder muligheten for direkte utslipp til ytre miljø fremfor til det kommunale nettet.

Utredningen skal sendes til Statsforvalteren innen 01.03.2027.

2.1.5 Utslipp til luft (tillatelsens punkt 4)

Det vil bli utslipp til luft fra forbrenning av gass ved produksjon av varmt vann. Disse utslippene reguleres i utgangspunktet av forurensingsforskriftens kapittel 27 avhengig av installert effekt. I forhold til vannforskriften og naturmangfoldloven kan utslippene bidra til gjødseleffekter lokalt og til klimaeffekter og forsuringseffekter nasjonalt. Forholdet til vannforskriften og naturmangfoldloven blir i utgangspunktet vurdert når forskriftene fastsettes og vurderes ikke i denne sammenheng.

I tillatelsen er det åpnet for leveranser av brenngasser til annet lovlig formål, f. eks. som CO₂-kilde til gartneridrift. Slike leveranser vil i så fall bli regulert av forurensingsloven, jf. forurensingsforskriften § 27-2 som åpner for dette. Det er mottakeren av brenngassen som blir ansvarlig for å sørge for at bruken er i samsvar med norsk lov. Leveranser av brenngass kan ikke skje før slik tillatelse er gitt. Det må foreligge skriftlig avtale mellom Q-Meieriet og mottaker av brenngassene om omfanget av leveransene.

Lukt

Kravene til lukt oppdateres i tråd med retningslinjene i Miljødirektoratets veileder TA-3019/2013. Det stilles luktimisjonsgrense på 1 europeisk luktenhet. Immisjonsgrense er brukt da dette beskriver lukten hos naboer og ikke lukten som slippes ut ifra fra virksomheten, grensen blir da lik uavhengig av avstand fra bedriften. Eventuelle klager på lukt må registreres.

Dersom det viser seg som nødvendig vil vi vurdere å stille fullstendig krav i tråd med luktveilederen, inkludert krav om luktanalyse og luktkartlegging.

2.1.6 Støy (tillatelsens punkt 7)

Støygrenser i tillatelsen er videreført, men oppdatert slik at støygrensen er midlet på driftstid, og ikke døgnmidlet. Dette er gjort i tråd med T-1442 for øvrig industri.

Vi setter ikke krav om å gjennomføre støykartlegging, men dersom produksjonen medfører klager på støy kan Statsforvalteren kreve at virksomheten må gjennomføre støykartlegging og utarbeide støysonekart i samsvar med støyretningslinjen T-1442.

2.1.7 Energi (tillatelsens punkt 8)

Gjeldende tillatelse stiller krav til at bedriften skal ha et energistyringssystem. Kravet videreføres i den nye tillatelsen, med mindre endringer i ordlyden. Kravet anses å være dekkende for BAT-konklusjonene som omhandler energiledelse og energieffektivitet.

2.1.8 Tilstandsrapport om mulig forurensing av grunn og grunnvann trinn 1-3 (tillatelsens punkt 13.3)

For en virksomhet som er omfattet av vedlegg I i forurensningsforskriftens kapittel 36, og der virksomheten innebærer at det brukes, fremstilles eller slippes ut farlige stoffer og stoffblandinger, skal den ansvarlige for virksomheten utarbeide en tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann, jf. forurensningsforskriften § 36-21.

Q-Meieriet er omfattet av IED og kravet om utarbeidelse av tilstandsrapport. Statsforvalteren har derfor i endret tillatelse stilt krav om at bedriften skal vurdere forurensningstilstanden i henhold til trinn 1-3 i Miljødirektoratets [veileder M-630](#).

Frist for innsending er 01.08.2026.

Statsforvalteren kan på bakgrunn av tilstandsrapporten vurdere å pålegge bedriften å utarbeide en full tilstandsrapport i henhold til trinn 4-7 i Miljødirektoratets veileder M-630/2016.

3. Naturmangfold og vannforskriften

3.1 Resipientbeskrivelse og miljøtilstand

Q-Meieriet via Vik renseanlegg har utslipp ved Viktangen som inngår i Jærensrev-syd, vannforekomst: 0241000030-C². Vannforekomsten defineres som åpen eksponert kyst.

² <https://vann-nett.no/portal/#/waterbody/0241000030-C>

Figur 3.1: Oversiktskart som viser Q-Meieriet (rød sirkel), Vik renseanlegg (blå firkant) og utslippspunktet fra Vik renseanlegg (brun sirkel).

Vannforekomsten vurderes å være i god økologisk tilstand, men har dårlig kjemisk tilstand som følge av forhøyede nivåer av TBT (tributyltinn) i bunnsedimentene. Seks renseanlegg har utslipp til denne resipienten, men den samlede påvirkningen fra disse anleggene anses som minimal. I tillegg mottar resipienten betydelig avrenning fra landbruket og er sterkt påvirket av kyststrømmer. Like ved utslippspunktet ligger også Skeiekanalen (028-50-R), som har svært dårlig tilstand. Det er viktig at tilstanden i disse vannforekomstene ikke forverres, jf. vannforskriften § 4 og 5, og den regionale vannforvaltningsplanen for 2022–2027.

Vik renseanlegg, med en kapasitet på 80 000 pe, er det nest største avløpsrenseanlegget som slipper ut i resipienten. De siste årene har den faktiske belastningen på anlegget ligget over dimensjonert kapasitet. Q-Meieriets bidrag til Vik renseanleggs totale utslipp er i tillegg betydelig og utgjør en viktig del av den samlede belastningen.

3.2 Naturmangfold

Det er ikke registrert naturverdier i umiddelbar nærhet til Q-Meieriet. Anlegget har imidlertid indirekte utslipp via Vik renseanlegg til Jærensrev-Syd, og er geografisk plassert mellom Orre- og Figgjovassdraget.

Siden anlegget ligger mellom disse to vassdragene, vil eventuell utlekking eller nødoverløp fra ledningsnettene kunne påvirke begge. Både Orre- og Figgjovassdraget er anadrome og vernet. Det er tidligere registrert forekomst av elvemusling i Figgjovassdraget, men arten antas å være utryddet i nedre deler av Orrevassdraget. Det er imidlertid sannsynlig at den forverrede økologiske tilstanden i begge vannforekomstene i hovedsak skyldes forurensning fra landbruksaktivitet.

Jærestrendene landskapsvernområde er vernet gjennom egen forskrift og forvaltningsplan. I området er det forbudt å iverksette tiltak som kan påvirke landskapsbildet eller verneverdiene negativt,

inkludert etablering av nye punktutslipp, jf. verneforskriftens § 3 bokstav A nr. 1. Området utgjør et storskala landskap preget av velutviklede rullesteinstrender, særegen vegetasjon og et rikt fugleliv. Jærstrendene er dessuten et geologisk typeområde for Jæren og fungerer som et viktig geologisk naturdokument. Området er prioritert hekkeområde for flere fuglearter, inkludert ærfugl, tjeld, vipe, rødstilk, storspove og fiskemåke. Mange av disse artene er enten klassifisert som truet, kritisk truet eller utpekt som ansvarsarter. De er avhengige av gode forhold i tilknyttede marine områder for matsøk og hvile.

Ved utslippspunktet til Vik renseanlegg er det registrert tareskog og ålegrasenger – begge er truede naturtyper med høy økologisk verdi. Disse habitatene er særlig sårbare for økt næringstilførsel, og det stilles strenge krav til beskyttelse og bevaring.

Statsforvalteren har etter en helhetlig vurdering konkludert med at Q-Meieriet ikke påvirker naturmangfoldet i nevneverdig grad, jf. naturmangfoldloven § 8. Det vurderes derfor som unødvendig med en nærmere utredning etter §§ 9 til 12.

4. Saksgang

Statsforvalteren behandler søknader i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven.

4.1 Korrespondanse

- 23.09.2020: Statsforvalteren fatter vedtak om pålegg om vurdering av BAT-konklusjoner.
- 25.01.2021: Q-Meieriet sender inn sin vurdering av BAT-konklusjonene.
- 09.09.2024: Statsforvalteren varsler revisjon av tillatelsen i henhold til IED.
- 15.01.2025: Q-Meieriet sender inn endelig søknad om revidert tillatelse etter IED, og søker samtidig om midlertidig unntak fra BAT-AEL.
- 23.04.2025: Saken legges ut på offentlig høring.
- 20.08.2025: Q-Meieriet gir sitt svar på innkomne høringsuttalelser.
- 03.12.2025: Statsforvalteren sender utkast av vedtaksbrev og tillatelse til Q-Meieriet
- 04.02.2026: Q-Meieriet gir sine merknader til utkastene

4.2 Høring av saken

Søknad om utvidet rammekrav og revisjon av tillatelsen ble forhåndsvarslet i tråd med forurensningsforskriften § 36-5. Saken ble sendt berørte parter i mai/juni 2025. Vi mottok tre uttalelser. Nedenfor følger en kort oppsummering av uttalelsene og bedriftens kommentarer til disse.

Mottatte uttaler:

Statsforvalteren har mottatt tre uttalelser til søknaden som inneholdt følgende hovedpunkter.

Klepp kommune, 30.06.2025:

- Klepp kommune er i hovedsak positiv til at Q-Meieriet søker om endret utslippstillatelse.
- Kommunen etterlyser mer informasjon om hvordan Q-Meieriene planlegger å etterleve kravene i IED-direktivet.
- Det må tydeliggjøres hvilket ansvar Q-Meieriet selv har, uavhengig av IVARs forpliktelser etter avløpsdirektivet.
- Nåværende påslippsavtale regulerer mengde avløp, men kan utvides til å inkludere f.eks. fett eller andre parametere ved behov.

- Kommunen etterlyser en tydelig og trinnvis plan for hvordan Q-Meieriet vil håndtere sine miljøforpliktelser fremover.
- Kommunen oppfordrer Q-Meieriet til å vurdere lokal gjenvinning av organisk materiale i prosessavløpet før det ledes til offentlig avløpsnett. Det er snakk om betydelige mengder organisk stoff som i dag går til spille, men som potensielt kan utnyttes som en ressurs, i form av nye produkter, energi eller annet.

Rogaland fylkeskommune, 03.06.2025:

- Fylkeskommunen er kritisk til økte utslipp, da disse går til Viktangen – en del av Jærstrendene naturvernområde og Ramsarområdet – samt nærliggende Skeiekanalen, som har svært dårlig miljøtilstand.
- Det understrekes at tilstanden ikke må forverres, i tråd med vannforskriften §§ 4 og 5 og den regionale vannforvaltningsplanen 2022–2027.
- Dersom utslippene overstiger renseanleggets kapasitet, må Q-Meieriet følge kravene i vannforskriften § 12.

IVAR IKS, 03.06.2025:

- Q-Meieriets indirekte utslipp via Vik renseanlegg vil ikke oppfylle BAT-AEL. Vik renseanlegg har i dag blant annet kun krav til sekundærrensing og ikke bygget for nitrogenfjerning.
- Anlegget har tillatelse til mottak av 80 000 pe, men har overskredet dette de siste årene. Q-Meieriets bidrag er betydelig, og ytterligere belastning er uønsket. Organisk påslipp må reduseres.
- IVAR foreslår et møte for å kartlegge fremtidige påslipp fra husholdninger og bedrifter.
- IVAR kan bidra med vurdering av renseløsninger og potensielt overta driften av nytt anlegg.
- Prøvetaking hos Q-Meieriet bør samordnes med renseanlegget, og det bør stilles krav til BOF-målinger. IVAR ønsker å følge opp utslipp og belastning videre.

Q-Meieriet sin kommentar, 20.08.2025

Q-Meieriet vil ta initiativ til et møte med IVAR, Klepp og Time kommune for å kartlegge fremtidige påslipp og følge opp IVARs anbefaling. De er positive til IVARs tilbud om å bidra i vurderingen av aktuelle prosesser for å redusere utslipp og oppfylle BAT-krav.

Det er uenighet om beregning av påslipp (pe):

- IVAR oppgir 19 600 pe
- Q-Meieriet har beregnet 10 000–12 000 pe, basert på tidligere veiledning fra Statsforvalteren

Q-Meieriet vil samarbeide med IVAR for å sikre sammenlignbare beregninger.

Statsforvalteren sin kommentar

Statsforvalteren har gjennomgått uttalelsene fra Klepp kommune, Rogaland fylkeskommune og IVAR IKS, og vurderer disse som relevante og faglig godt begrunnede. Uttalelsene belyser viktige forhold knyttet til både lokal miljøpåvirkning og overholdelse av gjeldende regelverk.

Det presiseres at Q-Meieriet har et selvstendig ansvar for å etterleve kravene i IED, inkludert oppfyllelse av BAT-AEL. Dette ansvaret gjelder uavhengig av kapasitet eller teknisk utforming på det nedstrøms ledningsnettet og renseanlegget. Q-Meieriet må derfor selv vurdere om de vil benytte den kommunale avløps- og renseløsningen, eller om andre tiltak er nødvendige for å oppfylle kravene.

Videre skal Q-Meieriet overholde kravene i vannforskriften § 12, uavhengig av om det nedstrøms renseanlegget er overbelastet eller ikke.

Statsforvalteren vil ikke åpne for økte utslippsgrenser. Det er etablert en egen sak der Q-Meieriet er pålagt å utarbeide og fremlegge en tiltaksplan med konkrete og tidsfestede tiltak for å redusere utslippene og bringe virksomheten i tråd med gjeldende tillatelse og krav i forurensningsregelverket.

Videre opprettholdes kravet om måling av BOF, da dette er en sentral parameter for vurdering av organisk belastning. Det anbefales at prøvetaking og rapportering samordnes med IVAR IKS for å sikre datakvalitet og sammenlignbarhet med målinger ved Vik renseanlegg. Dette vil også bidra til bedre overvåkning av samlet belastning og muliggjøre mer presise vurderinger av behov for tiltak.

Statsforvalteren støtter anbefalingen om at Q-Meieriet, IVAR og Klepp kommune viderefører et strukturert samarbeid for å kartlegge utslipp og vurdere aktuelle tiltak. Dette omfatter også en vurdering av lokal behandling og gjenvinning av organisk materiale i prosessavløpet, som kan bidra til å redusere belastningen på det offentlige avløpsnett og samtidig legge til rette for ressursutnyttelse i form av energi eller biprodukter. Vi vil presisere at ved beregning av belastningen på renseanlegget skal den høyeste ukentlige belastningen legges til grunn – ikke gjennomsnittet over året, prNS 9426.

Det anbefales at Q-Meieriet utarbeider en trinnvis og operasjonell plan for etterlevelse av miljøforpliktelser, herunder en konkret strategi for implementering av BAT og tydeliggjøring av ansvarsforhold mellom virksomheten og nedstrøms aktører. Planen bør også redegjøre for hvordan kravene i IED-direktivet skal etterleves i praksis, inkludert overvåkning, dokumentasjon og rapportering.

4.3 Utkast til kommentar

Q-Meieriet fikk mulighet til å komme med merknader til utkast av vedtaksbrev og tillatelse 03.12.2025, og har i sine merknader av 29.01.2026 løftet følgende hovedpunkter som Statsforvalteren har vurdert slik:

1. Ønske om forlenget frist for utredning av utslipp til vann og kjølevann:

Q-Meieriet ber om fristforlengelse til 01.03.2027 for å sikre et mer representativt datagrunnlag. Statsforvalteren har vurdert dette som faglig forsvarlig og imøtekommer anmodningen.

2. Merknader til korttids- og langtidsgrenser frem til 2030:

Virksomheten viser til at KOF og SS tidvis har ligget over korttidsgrensene. Statsforvalteren viser til at de midlertidige grenseverdiene ble satt i tråd med søknaden og allerede representerer en mindre lemping sammenlignet med gjeldende krav i dagens tillatelse. En ytterligere justering av korttids- eller langtidsgrensene ville innebære en ytterligere lemping av miljøkrav, noe Statsforvalteren ikke kan imøtekomme etter forurensningsloven § 18. Statsforvalteren presiserer også at det samtidig skjer en lemping i prøvetakingsfrekvensen i den nye tillatelsen, men at dette balanseres ved at virksomheten nå skal måle flere parametere per prøvetaking i tråd med BAT-konklusjonene. Grensene anses nødvendige og forholdsmessige for å sikre progresjon i utslippsreduksjon frem mot 2030. Merknaden tas derfor til orientering uten endring i kravene.

3. Q-Meieriet argumenterer for at utslipp ikke korrelerer direkte med produksjonsmengde:

Statsforvalteren presiserer at det er virksomhetens årlige melkemottak som avgjør om den omfattes av IED og tilhørende BAT-krav. Det er vanlig praksis å regulere både mottak og produksjonsmengde i tillatelser etter forurensningsloven for å sikre korrekt klassifisering og oppfølging av utslippskrav. Når grensene settes likt, vil mottaket i praksis være styrende. Rammene kan ofte økes senere dersom virksomheten dokumenterer stabil drift innenfor gjeldende utslippskrav.

4. Ønske om at utslippsgrenser etter 2030 ikke fastsettes nå:

Vi er kjent med at manglende harmonisering av utslippsgrenser og tidspunkt for gjennomføring mellom de ulike BREF-dokumentene og avløpsdirektivet skaper utfordringer. Statsforvalteren er likevel forpliktet til å oppdatere gjeldende tillatelser i tråd med IED, jf. forurensningsforskriften § 36-15. Forhold som resipienttilstand, kostnader mv. er vurdert i forbindelse med behandlingen av unntakssøknaden, men Statsforvalteren har ikke anledning til å fravike eller endre rammene som følger av EØS-forpliktelsene og den nasjonale gjennomføringen av direktivene. Formålet med regelverket er å sikre likebehandling uavhengig av lokale forhold.

Q-meieriet viser til at det fortsatt er uavklart hvordan IVAR vil oppfylle kommende renskrav på sine anlegg, og at det derfor er behov for mer tid før virksomheten kan ta stilling til hvordan driften skal innrettes. Vi viser her til at det er stilt krav om utredning, som nettopp gir Q-meieriet mulighet til å vurdere og dokumentere prosessoptimalisering og fremtidige renseløsninger, også sett i sammenheng med IVARs pågående arbeid med å tilpasse seg avløpsdirektivet.

IVAR har samtidig opplyst at de forventer at påslippet fra Q-meieriet vil reduseres betydelig på sikt. En slik reduksjon vil kunne bidra til at Vik rensenanlegg, som i dag er overbelastet, kan operere i tråd med sin nåværende tillatelse. IVAR har også signalisert at Vik rensenanlegg trolig kan unngå krav om nitrogen- og fosforfjerning i forbindelse med revidert avløpsdirektiv, og at renskravene for Vik dermed i hovedsak vil forbli uendret. Dette understøtter behovet for at Q-meieriet gjennomfører de pålagte utredningene og vurderer nødvendige tiltak for å redusere sitt eget utslipp.

5. Ønske om unntak fra BAT-AEL uten tidsavgrensning:

Statsforvalteren viser til at unntak etter forurensningsforskriften § 36-15 må være tidsbegrenset. Unntaket gjelder derfor frem til 01.03.2030.

5. Klagerett

Q-Meieriet og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram. Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt.

En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren.

Med hilsen

Kirsten Redmond Kristiansen (e.f.)
fagleder forurensing

Mikal Vedå Bredal
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

1 Revidert tillatelse iht IED Q-Meieriene AS avd Jæren Gårdsmeieri - utkast

Kopi til:

KLEPP KOMMUNE	Bedriftsvegen 4	4353	KLEPP STASJON
TIME KOMMUNE	Postboks 38	4349	BRYNE
IVAR IKS	Postboks 8134 Forus	4068	STAVANGER
KLEPP NÆRINGSFORENING	Lalandsvegen 227	4353	KLEPP STASJON
NÆRINGSFORENINGEN I STAVANGER- REGIONEN	Postboks 182	4001	STAVANGER
MATTILSYNET	Felles postmottak Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
T.K. EIENDOM AS	Bedriftsvegen 7	4353	KLEPP STASJON
BEDRIFTSVEIEN 3 AS	Bedriftsvegen 2	4353	KLEPP STASJON
HBT EIENDOM AS	Vestlibakken 6	4330	ÅLGÅRD
FATNES GALVANISERING ELEN FATNES	Bedriftsvegen 15	4353	KLEPP STASJON
Jofrid Berland	Rishagen 16	4350	Kleppe
Odd Narve Grude	Brekkevegen 14	4353	Klepp Stasjon
BEDRIFTSVEIEN 18 KLEPP AS	Bedriftsvegen 18	4353	KLEPP STASJON
OEK EIENDOM AS	Lalandsvegen 74	4353	KLEPP STASJON
BEDRIFTSVEIEN 35 KLEPP AS	Bedriftsvegen 35	4353	KLEPP STASJON
B23 EIENDOM AS	Bedriftsvegen 35	4353	KLEPP STASJON
BEDRIFTSVEIEN 25 KLEPP AS	Edvard Munchs vei 3	4025	STAVANGER
ROGALAND FYLKESKOMMUNE	Postboks 130 Sentrum	4001	STAVANGER
JÆREN FRILUFTSRÅD KOMMUNALT OPPGAVEFELLESSKAP	Nikkelveien 4	4313	SANDNES
NATURVERNFORBUNDET I SANDNES	Hanakroken 20	4328	SANDNES

NORGES Jeger- OG FISKERFORBUND AVD
ROGALAND

Gamle Jåttåvågen 67

4020 STAVANGER

Tillatelse til virksomhet etter forurensingsloven

Q-Meieriene AS avd Jæren Gårdsmeieri

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 11 Dette tillatelsesdokumentet er ajourført per 10.03.2026 og erstatter tidligere tillatelsesdokumenter.

Hvis den driftsansvarlige¹ ønsker å foreta endringer i driften, råvarer eller innsatsstoffer som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten, og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må den driftsansvarlige i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndigheten kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Driftsansvarlig	Q-Meieriene AS avd. Jæren Gårdsmeieri
Beliggenhet/gateadresse	Bedriftsvegen 21, 4353 Klepp Stasjon
Postadresse	Postboks 38, 4349 Bryne
Kommune og fylke	Klepp, Rogaland
Org. nummer (bedrift)	979 567 308
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 8, bnr.255/266
NACE-kode og bransje	10.510 – Produksjon av meierivarer
Kategori for virksomheten ²	6.4.c

Statsforvalterens referanser

Arkivkode	Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2024/10973	2026.0127.T	1130.0073.01
Tillatelse første gang gitt: 05.11.2015	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd: 10.03.2026	Sist endret:
Kirsten Redmond Kristiansen fagleder forurensing		Mikal Vedå Bredal overingeniør

¹ I dette dokumentet menes:

virksomhet: den forurensende aktiviteten på en bestemt lokalitet

driftsansvarlig: den fysiske eller juridiske person som driver eller kontrollerer driften av virksomheten

² Jf Forurensningsforskriftens kapittel 36 om behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Endringslogg

Endrings- nr.	Endringer av	Beskrivelse av endring
0		

1 Tillatelsens ramme

Q-Meieriene AS avd. Jæren Gårdsmeieri har tillatelse til virksomhet som omfatter produksjon av konsummelk, syrnet og smakstilsatt melk, fløte, rømme, Skyr og yoghurt. Tillatelsen gjelder for et årlig mottak på inntil 120 000 tonn melk og tilsvarende produksjon av meieriprodukter. Virksomheten kan drives i inntil 24 timer per døgn, 365 dager i året.

Tillatelsen omfatter også anlegg for energiproduksjon i forbrenningsanlegg for naturgass med 6,6 MW nominell tilført termisk effekt jf. forurensningsforskriften kap. 27 Utslipp til luft fra mellomstore forbrenningsanlegg. Kravene i § 27-7 og §§ 27-10 til 27-16 gjelder i tillegg til kravene i tillatelsen.

2 Generelle vilkår

Generelle vilkår til virksomheten følger også av forurensningsforskriften kapittel 36A.

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp er fremkommet i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som er vanlig for den aktuelle type virksomhet i en slik grad at det kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger

3.1.1 Vannmengder

Q-Meieriet har påslipp til det kommunale ledningsnett. Q-Meieriet kan slippe ut maksimalt 836 m³ per dag og 36 m³ per time.

3.1.2 Utslippsbegrensninger til og med 01.01.2030

Grenseverdiene for påslipp av prosessavløpsvann til kommunalt nett er spesifisert i tabell 3.1.

Tabell 3.1 Grenseverdier for påslipp av komponenter med krav om målinger gjeldende til og med 01.03.2030, jf. punkt **Error! Reference source not found.**

Kilde	Komponent	Utslippsgrenser		Frekvens	Gjelder til
		Korttidsgrense (mg/liter)	Langtidsgrense (tonn)		
		(midlingstid: døgn)	(midlingstid: år)		
Prosessavløp	Biologisk oksygenforbruk (BOF5)			Hver 14. dag	01.03.2030
	Kjemisk oksygenforbruk (KOF)*	2025	616,5	Hver 14. dag	01.03.2030
	Nitrogen (Tot - N)	120	36,6	Hver 14. dag	01.03.2030
	Fosfor (Tot - P)	60	18,3	Hver 14. dag	01.03.2030
	Suspendert stoff (TSS)	400	122,2	Hver 14. dag	01.03.2030
	Klorid Cl ⁻	-	-	-	-
	pH	6 - 9	-	Kontinuerlig	01.03.2030
	Temperatur	30° C i fettutskilleren		Kontinuerlig	01.03.2030

* Alternativt kan det måles TOC, jf. punkt 13.1.

Konsentrasjonsgrenser gjelder for under driftsforhold og for uforynnet avløpsvann.

Grenseverdiene i tabell 3.1 er fastsatt basert på den rapporterte rensegraden ved Vik renseanlegg for 2024. Ved vesentlige endringer i nedstrøms renseeffekt, kan det være nødvendig å justere grenseverdiene.

Tidspunkt for prøvetaking skal i den grad det er mulig samordnes med nedstrøms renseanlegg.

3.1.3 Utslippsbegrensninger fra og med 01.01.2030

Grenseverdiene for utslipp av prosessavløpsvann til ytre miljø er spesifisert i tabell 3.2.

Tabell 3.2 Grenseverdier for utslipp av komponenter med krav om målinger gjeldende fra 01.03.2030, jf. punkt **Error! Reference source not found.**

Kilde	Komponent	Utslippsgrenser		Frekvens	Gjelder fra
		Korttidsgrense* (mg/liter)	Langtidsgrense (tonn)		
		(midlingstid: døgn)	(midlingstid: år)		
Prosessavløp	Biologisk oksygenforbruk (BOF5)			Hver 14. dag	01.03.2030
	Kjemisk oksygenforbruk (KOF)**	25	9,5	Hver 14. dag	01.03.2030
	Nitrogen (Tot - N)	2	0,76	Hver 14. dag	01.03.2030
	Fosfor (Tot - P)	0,2	0,076	Hver 14. dag	01.03.2030
	Suspendert stoff (TSS)	4	1,53	Hver 14. dag	01.03.2030
	Klorid Cl ⁻	-	-	-	-
	pH	6 - 9	-	Kontinuerlig	01.03.2030
	Temperatur	30° C i fettutskilleren		Kontinuerlig	01.03.2030

* Utslippsgrenseverdiene er fastsatt i tråd med BAT-AEL angitt i vedtatte BAT-konklusjoner for FDM.

** Alternativt kan det måles TOC, jf. punkt 13.1.

Konsentrasjonsgrensene gjelder under normale driftsforhold. Som normale driftsforhold regnes ikke opp- og nedkjøring, lekkasjer, funksjonsfeil på anlegget, nødvendig vedlikehold, plutselig driftsstans og lignende, forutsatt at pliktene til å redusere forurensning så langt som mulig, forebyggende vedlikehold (forurensningsforskriften kap. 36A) og tiltaksplikt, jf. forurensningsloven § 7, er overholdt. Konsentrasjonsgrensene gjelder for uforynnet prosessavløpsvann fra produksjon av meieriprodukter.

Forurensningsmyndigheten vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette mer presise og eventuelt også strengere grenser eller krav om målinger.

Tidspunkt for prøvetaking skal i den grad det er mulig samordnes med nedstrøms renseanlegg.

3.2 Renseanlegg

For å redusere ordinært utslipp til vann skal virksomheten, i tillegg til bedriftsinterne tiltak, benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelige teknikker for behandling og rensing av prosessavløpsvann, jf. BAT 12³.

³ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.7 (BAT 12)

Bedriftens utslippsledning er tilkoblet det kommunale avløpsnettet, og alt prosessavløpsvann ledes videre til Vik renseanlegg for behandling. Det skal ikke forekomme direkte utslipp; alt prosessavløpsvann skal føres til kommunalt nett

3.3 Utjevningsbasseng

For å forebygge ukontrollerte utslipp til vann skal virksomheten ha en tilfredsstillende utjevningsbasseng for prosessavløpsvann iht. BAT 11⁴. Den egnede kapasiteten bestemmes ved hjelp av en risikovurdering der det tas hensyn til vannets sammensetning, påvirkning på renseanlegg og resipientforhold.

3.4 Vannforbruk

For å redusere vannforbruk og mengde avløpsvann som slippes ut skal virksomheten benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelig teknikker for vannforbruk og utslipp av prosessavløpsvann, jf. BAT 7⁵.

3.5 Overvann

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra vaskeplasser, verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeutskiller eller tilsvarende rensenhet. Ved utslipp av oljeholdig avløpsvann skal oljeinnholdet ikke overstige 20 mg/l.

3.6 Vedlikehold av ledningsverk

Q-Meieriet er ansvarlig for at avløpsvannet kommer fram til det kommunale ledningsnettet, at avløpsvann ikke lekker ut i grunnen og at egen ledning ikke tettes til av fett, partikler eller lignende slik at akutte utslipp oppstår. I slike tilfeller må produksjonen stanses og utslippet opphøre fram til avløpsanlegget fungerer eller til avløpet kan pumpes i omløp til kommunalt nett. Dersom hovedledningen ikke fungerer pga. lekkasje eller tiltetting som skyldes egne eller andres utslipp, må utslippet tilpasses ledningskapasiteten.

3.7 Utslippspunkt for prosessavløp

Bedriften skal føre sitt prosessavløp inn på kommunalt avløpsanlegg med utslipp i sjøen i henhold til de krav som kommunen stiller for påslippet⁶. Endring av utslippskrav eller utslippssted i tillatelsen til det kommunale avløpsanlegget, kan medføre at forurensningsmyndigheten stiller nye krav for prosessavløpsvannet.

⁴ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.7 (BAT 11)

⁵ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.4 (BAT 7)

⁶ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 15A om påslipp

Hvis den driftsansvarlige ønsker å endre utslippspunktet som beskrevet i 3.7, må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt i tillatelsens punkt 3.7, må den driftsansvarlige avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

3.8 Kjølevann

Inntil utredningen (jf. punkt 13) er ferdigstilt, kan kjølevannet fortsatt ledes til det kommunale avløpsnettet sammen med prosessavløpsvannet, som tidligere.

Bruk av begroingshindrende midler i kjølevann med utslipp til vann er ikke tillatt.

4 Utslipp til luft

4.1 Utslipp fra punktkilder

Q-Meieriet driver et forbrenningsanlegg med en nominell tilført termisk effekt på 6,6 MW. Siden denne effekten ligger mellom 1 MW og 50 MW og innebærer forbrenning av faste, flytende og/eller gassformige brensel, omfattes virksomheten av forurensningsforskriften kapittel 27.

Avgasser fra eksisterende anlegg/prosessenheter tillates ledet ut gjennom utslippssystem med de utslippspunkter/-høyder som er oppgitt i søknaden. Hvis den driftsansvarlige ønsker å endre utslippspunkter må den søke om tillatelse til dette. Der utslippspunkt ikke er fastlagt må den driftsansvarlige avklare med forurensningsmyndigheten om en ønsket endring av utslippspunkt krever tillatelse og eventuelt også spredningsberegninger.

4.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

4.3 Lukt

Virksomheten skal drives slik at luktulemper i omgivelsene begrenses mest mulig.

Luktømmisjon ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overstige $1 \text{ ou}_E/\text{m}^3$, angitt som maksimal månedlig 99 prosent timefraktil. Luktutslipp skal heller ikke påvirke produksjonsprosesser hos nabobedrifter, og luktømmisjonen ved andre omkringliggende virksomheter skal ikke overstige $2 \text{ ou}_E/\text{m}^3$

Bedriften skal føre logg over eventuelle luktklager/lukthendelser. Dersom det oppstår luktpoblemer og/eller det kommer klager på lukt, vil Statsforvalteren avgjøre om det må gjennomføres luktmålinger og iverksettes tiltak.

4.4 Kjølemidler

Virksomheten skal kun benytte kjølemidler som ikke medfører utslipp av ozonnedbrytende stoffer, jf. BAT 9⁷.

5 Forurensing av grunn, grunnvann og sedimenter

Generelle krav knyttet til forurenset grunn, grunnvann og sedimenter følger av forurensningsforskriften kapittel 36A.

Graving i forurenset grunn på virksomhetens område krever tillatelse etter forurensningsloven § 11.

6 Kjemikalier

Krav til system for substitusjon av kjemikalier følger av forurensningsforskriften § 36A-8 og produktkontrollloven.

7 Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl.19-23) $L_{pAekv4h}$	Søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23-07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.
 L_{AFmax} , som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra virksomheten, inkludert intern transport på virksomhetens område samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra virksomhetens område likevel ikke omfattet av grensene.

Støygrensene gjelder ikke for bebyggelse av forannevnte type som er etablert etter at støygrensene trådte i kraft.

For å forebygge støy skal bedriften benytte en passende kombinasjon av beste tilgjengelige teknikker for støyreduksjon, jf. BAT 14.⁸

⁷ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.5 (BAT 9)

⁸ BAT-konklusjonen vedtatt i EU-kommisjonen 4.12.2019 for næringsmiddelindustri (food, drink and milk industries), punkt 1.8. (BAT 14)

Dersom produksjonen medfører klager på støy, kan Statsforvalteren kreve at virksomheten må gjennomføre støykartlegging og utarbeide støysonekart i samsvar med støyretningslinjen T-1442.

8 Energi

Krav til energiledelse og utnyttelse av overskuddsenergi følger av forurensningsforskriften kapittel 36A.

8.1 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. forurensningsforskriften § 36A-18

9 Avfall og biprodukt

9.1 Generelle krav

Generelle krav følger av forurensningsforskriften kapittel 36A.

10 Utslippskontroll og rapportering til Statsforvalteren

Krav til utslippskontroll og kvalitetssikring følger av forurensningsforskriften kapittel 36A.

I tillegg til krav til kvalitetssikring av målinger gitt i forurensningsforskriften kapittel 36A gjelder følgende: Vurderingene som fremgår av forurensningsforskriften §36A-16 bokstav d, skal utføres av fagkyndig tredjepart.

Prøvene som tas i henhold til punkt 3.1 skal analyseres ved et akkreditert laboratorium eller tilsvarende.

10.1 Program for utslippskontroll

Krav til program for utslippskontroll følger av forurensningsforskriften § 36A-17.

10.2 Rapportering til Statsforvalteren

Krav til rapportering til forurensningsmyndigheten følger av forurensningsforskriften § 36A-18

For utslipp av stoffer der utslippsbegrensningene i punkt 3.1 og 4.1 ikke er fastsatt ved presise grenseverdier, vil forurensningsmyndigheten ved gjennomgang av egenkontrollrapportene vurdere behovet for å fastsette mer presise og eventuelt strengere grenser.

Dersom virksomheten har overskredet grenseverdier som gjelder under normale driftsforhold, og den driftsansvarlige vil hevde at dette skyldes situasjoner som nevnt i note til tabell under punkt 3.1 og 4.1, må den driftsansvarlige redegjøre nærmere for årsakene.

10.3 Kartlegging av utslipp

Bedriften plikter systematisk å kartlegge virksomhetens utslipp til luft og vann. Dette gjelder både diffuse utslipp og punktutslipp. Bedriften skal legge denne kartleggingen til grunn for utarbeidelsen av programmet for utslippskontroll (punkt 10.1).

Oppdaterte oversikter som viser ledningsnett, kummer, tanker, rensinretninger, utslippspunkter, prøvetakingspunkter og lignende, skal til enhver tid være tilgjengelig på anlegget

11 Miljøovervåking

Forurensningsmyndigheten vil kunne fastsette krav om overvåking av farlige stoffer⁹ i grunn og grunnvann når den driftsansvarlige har sendt tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann (jf. punkt 13.3). Resultatene fra overvåkingen skal sendes forurensningsmyndigheten innen 3 måneder etter utført overvåking. Overvåkingsdata skal registreres i databasen Grunnforurensning¹¹ innen 1. mars året etter at overvåkingen er gjennomført.

Dersom forurensningsmyndighetene ønsker å vurdere effekten av utslipp fra det kommunale rensanlegget på vann- og sedimentkvalitet ved utslippsstedet og i hovedresipienten, plikter bedriften å bidra økonomisk til slike tiltak i henhold til størrelsen på prosessutslippet, jf. forurensningsloven § 51.

12 Miljørisikoanalyse og beredskap mot akutt forurensning

Krav til miljørisikoanalyse, risikoreduserende tiltak og beredskap mot akutt forurensning følger av forurensningsforskriften §§ 36A-19 til 36A-21.

13 Undersøkelser og utredninger

13.1 Utredning av utslipp til vann

Bedriften skal utarbeide en helhetlig utredning som gir grunnlag for fastsettelse av fremtidige utslippskrav. Utredningen skal omfatte kartlegging av dagens utslipp til vann og en kostnadsanalyse av tiltak for å oppfylle krav innenfor BAT-AEL-intervallet. Den skal baseres på nødvendige målinger og analyser for å fastslå konsentrasjon og mengde av relevante komponenter, samt en vurdering av tekniske, økonomiske og miljømessige løsninger for å redusere utslippene. Utredningen skal også inneholde forslag til realistiske grenseverdier innenfor BAT-AEL-intervallet, basert på hva den valgte løsningen forventes å oppnå.

Innhold i utredningen:

1. Kartlegging av utslipp til vann

- Vurdering av bruk av KOF eller TOC som parameter, og hvilken TOC-verdi som er relevant i forhold til KOF og BAT-AEL.
- Prøvetaking og analyse av nitrogen, fosfor, suspendert stoff og KOF/TOC.

⁹ Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP-forskriften)

- Prøvetaking av klorid, samt vurdering av om dette er en relevant parameter.

2. Kostnadsanalyse for BAT-AEL

- Bedriften skal beregne og dokumentere kostnadene for å oppnå både:
 - BAT-AEL strengeste grense
 - Kostnad for et alternativt, mer kostnadseffektivt renseanlegg som minimum oppfyller BAT-AEL lempeligste grense.
- Disse kostnadsestimatene skal danne grunnlag for argumentasjon om hvorfor krav bør fastsettes i den lempeligere delen av intervallet. Bedriften skal foreslå realistiske grenseverdier for alle relevante parametere innenfor BAT-AEL-intervallet, basert på hva den valgte løsningen faktisk forventes å oppnå.
- Eventuelle forslag til lempeligere krav skal være faglig begrunnet og dokumentert.

Statsforvalteren vil, basert på utredningen, fastsette fremtidige utslippskrav.

Utredningen skal være så grundig at den gir Statsforvalteren et solid beslutningsgrunnlag for vurdering av fremtidige utslippskrav. Alle vurderinger skal ses i sammenheng med den miljømessige gevinsten ved tiltakene.

Utredningen skal sendes til Statsforvalteren innen 01.03.2027.

13.2 Utredning av utslipp av kjølevann

Virksomheten skal gjennomføre en utredning for å avklare hvordan kjølevannet skal håndteres på en miljømessig forsvarlig og bærekraftig måte iht. BAT. Utredningen skal vurdere om kjølevannet kan slippes ut i en egnet resipient med tilstrekkelig kapasitet og tåleevne, eller om det må blandes med prosessavløpsvannet og føres til det kommunale avløpsnett, slik praksis er i dag.

Utredningen skal sendes til Statsforvalteren innen 01.03.2027.

13.3 Tilstandsrapport om mulig forurensning av grunn og grunnvann

Den driftsansvarlige skal vurdere forurensningstilstanden i grunn og grunnvann. Denne vurderingen skal gjennomføres i henhold til Miljødirektoratets veileder M-630/2016 *Tilstandsrapport for industriområder*¹⁰.

Dersom den driftsansvarlige mener forurensningsbildet er godt dokumentert i tidligere undersøkelser, skal tilstandsrapporten ferdigstilles i sin helhet før den sendes inn. Dersom det er behov for nye undersøkelser for å kunne dokumentere tilstanden i grunnen skal undersøkelsesprogrammet og rapportering fra trinn 1 til 5 sendes forurensningsmyndigheten for vurdering før undersøkelsene settes i gang.

Eldre og nye analyseresultater av grunnprøver skal legges inn i Miljødirektoratets database Grunnforurensning.

¹⁰ Tilstandsrapport for industriområder - Miljødirektoratet (miljodirektoratet.no)

Der det verken har forekommet eller vil kunne inntreffe grunnforurensning på virksomhetens område, skal den driftsansvarlige avslutte og sende inn rapport fra de innledende undersøkelsene (trinn 1-3 i veilederen). Rapporten skal sendes forurensningsmyndigheten innen 01.03.2027.

Dersom forurensningsmyndigheten med utgangspunkt i denne rapporten finner at tilstanden i grunn og grunnvann må dokumenteres, vil den driftsansvarlige bli pålagt å utarbeide en full tilstandsrapport i henhold til i Miljødirektoratets veileder M-630/2016.

14 Eierskifte, omdanning mv.

Krav ved eierskifte, omdanning mv. følger av forurensningsforskriften § 36A-22.

15 Nedleggelse

Krav ved nedleggelse og driftsstans følger av forurensningsforskriften § 36A-23.

16 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.